

Baza wiedzy o zmianach klimatu i adaptacji do ich skutków oraz kanałów jej upowszechniania w kontekście zwiększenia odporności gospodarki, środowiska i społeczeństwa na zmiany klimatu oraz przeciwdziałania i minimalizowania skutków nadzwyczajnych zagrożeń.

Warszawa, 25 maja 2021

Informacja prasowa

Młodzież chce walczyć ze zmianami klimatu. Potrzebna edukacja.

Zmiany klimatu są jednym z najpoważniejszych zagrożeń XXI wieku. Postępujący globalny wzrost średniej temperatury, jego skutki dla środowiska i gospodarki, a także ciężąca na ludzkości odpowiedzialność za tempo i charakter zmian klimatu wymagają podjęcia kompleksowych działań, dzięki którym zmniejszymy wpływ człowieka na klimat i będziemy mogli przystosować się do zachodzących zmian. Dzieci i młodzież są pokoleniem, które doświadczy katastrofalnych skutków zmian klimatu i które musi posiadać rzetelną wiedzę na temat mechanizmów zachodzących zmian, sposobów ich łagodzenia i przystosowania się do nich. Aby wesprzeć nauczycieli w przekazywaniu uczniom wiarygodnych informacji, Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, w ramach projektu Klimada 2.0, opracował modelowe scenariusze lekcji i materiały edukacyjne.

Konieczność edukacji

Wyniki badań i analiz naukowych nie pozostawiają złudzeń, że stan środowiska naturalnego stale się pogarsza pod wpływem działalności człowieka (IPCC 2019¹). Polska Akademia Nauk (PAN) potwierdza, że emisja gazów cieplarnianych powstałych w wyniku naszej aktywności gospodarczej jest główną przyczyną postępujących zmian klimatu². Najwyższy czas na podjęcie skutecznych kroków, mających na celu przeciwdziałanie zagrażającym życiu na Ziemi zmianom. Edukacja klimatyczna młodzieży szkolnej jest jednym z kluczowych elementów łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do skutków tych zmian.

Dzięki powszechnemu dostępowi do informacji na stronach internetowych i w mediach społecznościowych, świadomość młodzieży szkolnej w zakresie zmian klimatu stale rośnie. Jednak nie wszystkie treści dostępne w sieci są wiarygodne, a nauczycielom w naszych szkołach brakuje materiałów dydaktycznych opracowanych na podstawie współczesnej wiedzy i dowodów naukowych. Aby wesprzeć ich w przekazywaniu uczniom rzetelnych informacji na temat zmian klimatu, Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, w ramach projektu Klimada 2.0., opracował modelowe scenariusze lekcji i materiały edukacyjne o klimacie i jego zmianach.

Edukacja klimatyczna w polskich szkołach jest jednym z priorytetów działań Rzecznika Praw Obywatelskich. Potwierdził to swoim wystąpieniem do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz

¹ https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2019/06/SR15_Full_Report_Low_Res.pdf

² <https://businessinsider.com.pl/technologie/nauka/stanowisko-pan-w-sprawie-zmiany-klimatu/brd89ld>

Baza wiedzy o zmianach klimatu i adaptacji do ich skutków oraz kanałów jej upowszechniania w kontekście zwiększenia odporności gospodarki, środowiska i społeczeństwa na zmiany klimatu oraz przeciwdziałania i minimalizowania skutków nadzwyczajnych zagrożeń.

Ministerstwa Klimatu³. Co więcej, także nauczyciele skierowali apel do Ministra Edukacji Narodowej z prośbą o rozszerzenie podstawy programowej o aspekty związane z edukacją klimatyczną⁴. Dla dzisiejszej młodzieży szkolnej dobro naszej Planety jest szczególnie ważne i coraz więcej młodych ludzi rozumie wagę problemu, o czym świadczą m.in. inicjatywy zainspirowane działalnością Greta Thunberg, takie jak Młodzieżowy Strajk Klimatyczny⁵.

Niezbędne jest, aby edukacja klimatyczna w szkołach była realizowana w sposób kompleksowy. Uczniowie powinni poznawać nie tylko mechanizmy zmian klimatu, ale także sposoby na ich łagodzenie i przystosowanie się do nich, związane wprowadzaniem konkretnych rozwiązań. – mówi Barbara Rajkowska – Kierownik Projektu Klimada 2.0 - Obecnie obowiązująca podstawa programowa, zwłaszcza w odniesieniu do szkoły podstawowej, marginalizuje naukę o zmianach klimatu. Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie potrzebują wsparcia merytorycznego, jeśli mają uczestniczyć w działaniach na rzecz ochrony klimatu i adaptacji do nowych realiów – dodaje.

Lekcje o zmianach klimatu

W ramach projektu Klimada 2.0, eksperci z Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego opracowali scenariusze lekcji dla nauczycieli szkół podstawowych, które są dostępne bezpłatnie na stronie internetowej projektu. Pedagodzy znajdą tam szczegółowe informacje w zakresie edukacji klimatycznej oraz liczne materiały pomocnicze i dydaktyczne. Zakres informacji został dostosowany do grup wiekowych uczniów (kl.1-3, 4-6, 7-8), tak aby wiedza była przekazywana przez nauczycieli w sposób ciekawy i zrozumiały, a uczniowie aktywnie uczestniczyli w lekcjach. Wzmocnienie zainteresowania uczniów zmianami klimatu jest kluczowym elementem działań edukacyjnych w tym obszarze. Zaangażowanie uczniów przyczyni się do budowania proekologicznych postaw wśród młodzieży szkolnej, co w bezpośredni sposób przełoży się na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Edukacja klimatyczna jest bezdyskusyjnie obowiązkowym elementem podstawy programowej na każdym etapie edukacji szkolnej. Dzisiejsi uczniowie w swoim dorosłym życiu będą mierzyć się z dramatycznymi skutkami zmian klimatu. Młode pokolenie będzie musiało przystosować się do życia w zupełnie nowych realiach. Poznanie mechanizmów za tym stojących jest niezbędne do przygotowania się na zmiany, ale także do zahamowanie degradacji środowiska. Czas działa na naszą niekorzyść – podsumowuje Barbara Rajkowska.

Scenariusze lekcji dostępne są pod adresem <https://klimada2.ios.gov.pl/e-learning/>

³ <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/uczmy-porzadnie-o-sprawach-klimatu-rpo-pisze-do-men>

⁴ <https://www.portalsamorzadowy.pl/edukacja/czy-do-szkol-zostanie-wprowadzony-program-o-zmianach-klimatycznych-jest-apel-do-szefa-men.130234.html>

⁵ <https://www.wwf.pl/aktualnosci/mlodziezowy-strajk-klimatyczny>